

DISSESTITO

DE REGIONIBUS, IN QUAS DECEM Tribus Israel traductæ sunt, & quem potis- sum locum nostra ætate teneant.

NIHL in historia frequen-
tius, quā gentis univer-
sa in alios mores, sermo-
nem, religionem, foedera,
ita ut vix aliquid de priori
cultu retinentes ipsæ suos fallant inventores. Magna Imperia minoria absorbu-
runt, & incliti illi Debellatores popu-
lorum, quos Dei providens latens con-
silio identidem suscitavit, rapido quo-
dam victoriarum impetu, per Provincias discurrentes, obvia quæque in torrentis modum ita rapiebant, ut in variis distra-
ctæ partes, dissociatae gentes, & populi, alio ali traducerentur. Factum etiam, ut plures fortunam, religionem, & lin-
guam victoris, vel saltem mores ejus gen-
tis, ad quas impetu victoriæ cerebantur,
secutæ, pristinum cultum omnem abicerent.
Rara sunt in Orbe gentes, quas idem
fortunæ casus non jactaverit: sed nullum
æquum ejus rei magis illustre documentum,
quam decem Tribuum, de quibus impre-
fentiari, exhibuit fuisse arbitror.

Regnum igitur decem Tribuum post varia-
rias quæ externorum, quæ intefiorum,
bellorum vicissitudines, & calamitates,
tandem ultimum excidium diu ante Divi-
nis Oraculis prænunciatum expertum est;
coadie vertere, vacuas sedes gentibus
Transeuropatæ reliquerunt. Raro quidem
Deus ita punit, quin simul rigorem
plurimæ lenitate temperet; & vix unquam
contingit, ut primo statim flagelli iusti
miseros conficiat. Pro insito ergo ingenio
Deus minoribus flagellis summa ultiōni
præfusit. Theglatphalassar Rex Assyriæ ab
Achaz Regi Iuda invitatus, in ditio-
nen Phace Regis Irael sece fudit, à quo
belli impetu, fortissima Urbes Syriæ la-
tera spectantes raptæ, deductaque in ca-
pitivityem Tribus Nephtali (a), Ruben,
Gad, & dimidia Manasse, qua Transjor-
danam regionem tenebant, in Lahela, Ha-
bor, & Hara translatæ sunt (b).

Post annos 20. ab ea expeditione, circa
A. M. 3283, Salmanafar, qui proxime illi
Regi successit, ducto in Samariam exerce-
itu, post trienniū obsidionem, capti Urbi-
populos omnes infelici Regni residuos in
Transeuropatæ traduxit, sedequæ illis
in Assyria assignavit *Hala Habor* regio-

a 4. Reg. 15.
29.

b 1. Par. 5. 26.

nem juxta fluviū *Gozan*, & Civitates
Medorum (c). Nunc igitur certus harum
Regionum situs definiendus est.

Animadvertisse opera pretium est, eum-
dem locum devictis Tribubus assignasse
Salmanafarem, quod olim priores illas The-
glaphalassar transtulerat. Nomen quidem
Hara in secunda transmigratione deest,
in qua vicissim legitur de Urbibus Me-
dorum, nospiam in prima notatum. La-
hela, & Hale idem sunt nomen, & Go-
zan locus erat Chabor, sive Chaboræ
planè contiguus.

Hale sive Lahela eundem esse locum
credimus ac Hévila, de quo Gen. 2. 11 nem-
pè Colchidem, cuius incolas, quod circum-
cumcisionem admiserint, originem ab Ægypto
referre Herod. 1. 2. cap. 104. autumavit.
Cur non codem argumento potius Hebrei
origine probarentur, cum illis tantum
ex universis Orbis gentibus circumcisio-
næ præceptum lege indipensabili possum sit?
Nec à vero abludit, Colchos circumcisio-
nem admittentes cum Israelitis decem Tri-
buum confundendos, quod etiam censemus
de Syris, Cappadociis, & superio-
ra annis Thermodoontis tenentibus, cir-
cumcisioñem admittentibus (d), utpote qui
colonia essent Israelitarum Colchidis,
sive juxta Chaboram non longè à Cappa-
docia incolentium. Ad illos facile Israe-
litæ Cappadoces Epistolam suam S. Pe-
trus dedit [e]: *Advenis dispersionis Ponti,*
Galatia, Cappadocia. Nota sunt etiam in Me-
sopotamia nomina *Chalonitidis* provinciæ &c
in Syria Septentrionali occurrit provincia
Calacina, qua sanè voces non absurdæ ex
Chale sive *Lachela* deducerentur.

Habor, sive *Chabor* nomen est amnem
Chaboram in Scriptura, & apud Prophanos
notissimum referens. Sunt etiam ejusdem
nominis ad orientem Ninive montes; in-
fluens enim in Euphratem Chaboras ē mon-
te Mafo (cujus facilè portiones erant mon-
tes Chabores) apud Ptolemaum defluit.
Perluit annis provinciam Gozan juxta 4.
Reg. 18. 2. (f) cujus nominis regio ver-
sus Tigris fontes porrigitur. Plinio di-
citur (g) *Elegazina*, ac si diceretur Elonii
Gozæ. Alibi vè idem Plinius (h) Elo-
nios statuit prope montes Gordios. Memi-
nit Ptolemeus Gauzanitidis in Mesopota-
mia; & regionem *Gozan* [ita appellat],
Con-

c 4. Reg. 17. 6.
c 18. 10.

d Herodot. ibi-
dens.

e 1. Petri
1. 1.

f 4. Reg. 18. 2.
In *Habor* flu-
viis *Gozan*.

Et 4. Reg. 17.

g In *Habor*,

juxta fluviū
Gozan.

g Plin. lib. 6.

cap. 27.

h Plin. lib. 6.

cap. 20.

De Regionibus in quas Israelitæ dispersi sunt. 237

Constantinus Porphyrogenitus in minori
Armenia collocat. Est etiam regio Gau-
zan in Media inter amnes Cyrum, &
Cambysem. Rabbini nomine Gozan desig-
natum credunt fabulæ non minus, quā
nomine celebre amnem Sabbathicum, qui
ex India, non longè à fontibus Gangis,
supra Calchas originem suam refert. Hunc
amnem venditant magno impetu tota heb-
domadæ provolvit, cum interim sive arenas
inersque, vel saltem tacitis aquis die Sab-
bati quietcat, obsitaque habet eadem die
igne ripas, ne quis unquam accedere audeat. Benjamin Tudelenensis Gozan in Me-
dia statuit, quadrupli itinere ab Hemdan.
Quo etiam loco Ptolemaus urbem Gauza-
niam constituit. Ita de hoc arguento vari-
ant Scriptores; quamquam ab ipsis, q̄as in-
quirimus, regionibus nemo multum aberrat.
Hara sive Ara altera est regio Israelitæ
decem Tribuum assignata. Hunc locum in
Media constituendum ex eo suspicamur,
quod 1. Par. 5. 26. legitur *Ara*, cuius loco
in 4. Reg. 17. 6. est *Civitates Medorum*. Por-
rò Arræ populi sunt Medæ apud Geogra-
phos, & *Aria* Provincia Persicæ termina-
tur ad Septentrionem Bachrourum & Mar-
gianorum regione; quare in veteri Media
facile continuebatur, vel saltem Medis regio
illa paruit. Hebraum *Hær* sonat mons, &
Septuaginta in Textu Regum reddunt mon-
tes, quo loco nos legimus, *Civitatibus Me-
dorum*. Amos deducendos Israelitæ in ca-
pitivityem ultra montes Armenia minori
ministrat: *Proficimini in Armon, dicit Dominus*
(i). Talmudistæ fratres suos in Media col-
locant, in cuius montibus 50. Urbes ab Is-
raelitæ cultas Benjamin Tudelenensis recen-
set (k). Judeos nonnullos sedem circa
montes Caspios habentes Esdras (l), ut se-
cum in Judæam regredierentur, invavit.
Seicum est autem montes illos, auctore Ptole-
maeo, Median, & Parthiam interjacere.
Ex Tobia 1. 11. & 3. 7. 5. 8. frequentes esse
Israelitæ in Aſſyria, Perſide, Susiana, Ni-
nive, Rages Medorum, Sufis, & Ecba-
nus intelligimus. Quibus olim limitibus
Media terminaretur, incertum; & nomina
Civitates Medorum designare non incon-
grue regionem crederentur, quam olim Aſſy-
ria Reges pulsis Medis subegerunt.

Captiæ Aſſyrios occasionem Anarchæ
inter obitum Arbachis & initum à Dejocē
Regnum, quo scilicet intervallo occupa-
tam olim à Medis regionem suam vindica-
rent, autumat Uſſerius ad A. 3283.

Universam Tribum Neptali unâ secum
Ninive tradidit Tobias 1. 11. 16. testatur.
Ezechiel oracula fundebat juxta flumen
Chaboram (m). Mardonchus & Esther Su-
sis morabantur; & universæ Imperii Aſſy-
rii regiones Judæis frequentabantur (n).
Frequentabantur autem post solutam ca-
pitivityem; ut ex eo facilis conjectura du-
catur, Judeos illos ad decem Tribus spe-
ciæ, admixtis etiam nonnullis ex Juda,
& Benjamin. Iesu Christi atate per to-
tum lœt Orientem Israelitæ dispergebantur (o); ita Perſide, Median, Elami-
tidem, Mesopotamiam, Cappadociam, Pon-
tum, Aſſam, Phrygiam, Pamphyliam, Ægy-
ptum, Cyrenaicam, Insulam Cretam, &
Arabiam tenebant; undique enim ex his
regionibus Judæi Jerolymam ad Festum
Pentecostes, quod post Iesu Christi resur-
rectionem proximè sucessit, convenerant.
Eos vero omnes ad Tribum Iuda, & Ben-
jamin spectasse, nemo rerum peritus dixe-
rit; plures enim Israelitæ avitam religio-
nem resumpserant, & Templum etiam an-
tiquitatem adibant. S. Petrus Episto-
lam primam Canonica dirigit ad Judæos
dispersionis in Ponte, Galatia, Cappadocia,
Aſſia, & Bithynia; & S. Jacobus alteram
dedit ad duodecim Tribus dispersionis (p).
Josephus decep illas Tribus suā adhuc eti-
ate in provinciis Transeuropatæ numero
hominum floruisse plurimum testatur (q);
addens insuper, solas Tribus Iuda, & Ben-
jamin ex universa Judæorum gente tam in
Asia, quam in Europa, Romanis parere,
Floruisse etiam in toto Oriente, Bithynia,
& Imperio Perſarum, Philo, Legat ad Ca-
jun testatur. Sandus Hieronymus in
Ezech. 23. init. auhor est, suā adhuc eti-
ate decem Tribus captivas in montibus & Ur-
bibus Media, olim in sedes assignatis, ma-
nere; quod ille ex traditione Judæorum
& Christianorum suā etiatis asseruisse cre-
dendus est.

Author Lib. 4. Esdræ cap. 13. 4. &c. vir-

plane Chrīſtianus, quiq̄e juxta opinionem

Judæorum etiatis suæ scribēbat, deductos

à Salmanafare Judæos in Transeuropatæ

narrat. Cum vero, ait, inter gentes

medios versari se cernerent, confitum

religione suā planè dignum suscepserunt;

ne quid enim corruptionis ex eorum com-

mercio contraherent, in novas terras sece-
dere novasque sibi procurare sedes in regio-

nibus planè desertis moliti sunt; quod scilicet

nihil de Lege & Religione periclitarent.

Tantum profectio Legis studium sus-
piciosum est in populo cultu vituli infam-
i, quique sceleris sui merito pristinas fe-
des amiserat. Sed hac ultrò Scriptori

concedamus. Religiosus ergo populus, ait
ille, vada Jordanis sicco pede per anguo-
los planè canales transgressus, cùm Domini-

nus annis aquas prodigio in arcam redigis-
set, post longas viarum ambages exæctum

que itineris annum & semis, tandem Arſeret

pervenerunt. Ed loci sedes fixere,

nonquam amplius revellendas, donec ab

Altissimo revocati, per Euphratē vada eo-

deum prodigio pertia reducerentur. Nego-
cium est modò quid per regionem Arſeret

designetur.

Nota est ad ostium Araxis ad mare Cas-

pium Urbs Arzarat (r); sicut etiam Arze-

rie & Arzice in minori Armenia; ac tan-

dem provincia Arzanaena in Mesopotamia.

Sed loca illa minus distat quān annis &

semis itinere ab Euphrate sive Regione illâ

quod decem Tribus primū iussu Salmanafar-

sis deducuntur sunt. Notior est etiam & fre-

quentior adhuc ante hunc Principem regio-

Nos tamen nullam aliam regionem Arza-

ret uspiam audivimus. Non ita Judæi, qui-

bus ea sedet opinio, hodie etiam decem

Tribus in incognita & inaccessibili regio-

ne perseverare, vel saltem per Orbis fa-

ciam

r Ptolem. 1. 1.

pag. 135.

ciem dispersas periisse. Celebratissimus Iosippon lib. 2. cap. 10. quem virum postrem Jerosolymorum obſidionis coeūum jactant, narrat Alexandrum Magnum cum manu 1300. militum tranſitum montium tenebroſum, regionem illam ab omnibus aliis diſterminatum, tentasse, quod ſciliēt ad terram filiorum Jonathan, & Bechal pervaſeret; ab incerto tamen defiſere coaſtum ſubita clamantis voce, ne aditum in domum Dei moliretur. Felicior ſeu potius audacior Alexandro Benjamin Tudelenſis, qui iter ſuum per Septemtrionalem plagam inſtituit, poſt 21. dierum viam tandem ad Regnum Rechabitarum pervenit. Regio erat 16. dierum itinere porrecta, Urbibus frequentiſſima, quarum exacte historiam deſcribit: omnia Geographis, atque iter facientibus incognita. Sed neque Benjamin, neque alii Rabbini, omnes Tribus in eo a confortio hominum remotiſſimo loco verſari ſiuent.

Secretis ab historia quarti Eſdræ fabellis, ceterisque cum veritate non planè congruentibus, ſententia Authoris facile apparet; inſinuat enim urbem Arſeret Israelitum frequentari maximè. Neque rerum perite latet noſtræ etiam atate in Media pro 100. familiis Judæorum vix 40. Christianorum reſpondere, eiuſque gentis frequentiſſimas ſedes potiſſimum ſecundum mare Caspium, aduſque radices Caucasi ſpectari; ac tandem Reges Mengrelia originem ſuam ad Davidem referre (z). Eadem venditabant veteres Reges Georgiae, ſicut & Reges Imirettæ. Nec temere illi prorsus; namque Julius Africanus apud Syncellum reſert, Artaxerxes Ochum confeſſa expeditione ſuā in Aegyptum, plures Judæos captivos ſecum abduxifſe, quorum alios collocaverit in Hyrcania ad mare Caspium, alios in Babyloniam, juxta ac plures Graeci Authores memoria prodiderunt. Geminæ habet Paulus Orosius lib. 31. cap. 7. addens ſuā etiam atate Israelitas eadem loca numero hominum valde frequentes tenere, unde educi ſe tandem ſperant. Ex his facilè Judæis Hyrcanis Reges Georgiae originem ſuam reſulerunt. Verum nihil hæc Judæis decem Tribuum favent, cum Judei ſuperiora maris Caspii tenentes ex eorum fuerint numero, quo Cyrus liberos in Judæam remiſerat, quiue excuſo tandem ſervitutis jugo, hoc in caput ſuum infortunium provocarunt; infortunium, inquam, à Iofeprō p̄termiſſum, quianquam aliquo certiſſimum videtur, cum Iofeprus ipſe in primo contra Appionem, locum ex Hecataeo Abderita laudet, ubi Judæi frequenti numero in Babyloniam captivi à Perſis deduci leguntur, quod vix aliter, quam de expeditione Ochi, intelligi potuifſet.

Allatius, & Grotius in 4. Reg. nomine Chabor & Ghabab deſignatam credunt Iberiam & Colchidem. Fullerus Mifcell. 2. cap. 5. Gelas ad Aravem & Cadusos originem à Judæis retulisse ex nominis etymo demonſtrat. Gela ſonat advenas, & Cadusus Sandos; Arſeret reddi potest Urbi refugii. De circumiſſione Colchorum ſatis ſupra egimus. Apud Plinium lib. 6. cap. 27.

legimus, parvam quandam regionem Armeniam versus Palæstinam, ſive Calaſinam, & urbem Sabbatham ſive Sabbathicam appellatam. Tandem Eſdræ (t) teſtimonio diſciplimus, montes Caspios Judeorum ſedes fuſſe; & vaticinio Amos 4. 3. transferendos ultra montes Armon ſive Armenia Judæos p̄adictum eſt. Berodus Rex Perſidis Neptaliſtas (y) five Eutalites (x), populum finitimum. Medisque foederalum bello affixit. Huic genti peculiariis Rex impera, regionemque iam inde à multis ſaculis tenebat; nee defunt qui reliquias illos crediderint Judæorum Tribus Neptaliſtas (y). Author Historia Scolastica in Esther 5. & Vincentius Bellovacensis in Specul. hiſt. lib. 30. cap. 89. narrant, Alexandrum Magnum parte regionis Israelitas decem Tribuum multatos intra montes Caspios incluſiſſim. Omnia hæc loca populea, neque Arſeret excepta, ſive intra Medianam, ſive finitima ſacent; ibique Israelitarum decem Tribuum veſtigia pra. ex teris altius ſervata ſuile faſendum eſt.

In

eadem

regione

credimus

ſed

ne

ad

evidet

ſed

ne

ad

evidet

ne